



VRTEC BELTINCI, Jugovo 33, 9231 Beltinci Tel.: 02/542 20 90, Fax: 02/542 20 98 e-mail: vrtec.beltinci@v-beltinci.ms.edus.si

Ali je strah pred klopi upravičen?

Dokazano je, da eno drevo porabi 12 kg CO₂ na leto in proizvede kisika za enoletno porabo štiričlanske družine. Prav tako je znano, da gozd nudi materialne dobrine in daje zavetje, lepša krajino in blagodejno vpliva na človekovo psihofizično stanje. Prav iz tega razloga sledi dejstvo, da sprehod po gozdu umirja tempo vsakdana in pomiri še tako razbolelo dušo.

In kje je vzrok, da se te možnosti ne poslužujemo v večji meri? Bo držalo, da nas pogosto od sprehoda v gozd odvrne strah pred klopi? Slovenija velja za oazo klopov. Ti se nahajajo predvsem v gozdni podrasti, grmovjih vlažnih in mešanih gozdov, na obrobju gozdov in v travi. Manj jih je v višjih legah in nekako velja, da je zgornja meja, kjer še lahko naletimo na klopa 1600 m. Njihova sezona je od pomladi do pozne jeseni.

Je strah upravičen?

Vsak klop ni okužen in torej ne prenaša bolezni. Težava nastane, kadar gre za vbod oz. ugriz okuženega klopa. Ta namreč med sesanjem krvi vbrizga povzročitelja bolezni. Poglavitni delež okužb s povzročitelji bolezni, ki jih prenašajo klopi, predstavljajo različne bakterije in virusi, ki povzročijo eno od treh bolezni: lymfska borelijoza, klopni meningoencefalitis in erlihioza.

Lymska borelioza

Lymska borelioza je bakterijska okužba in se imenuje po bakteriji boreliji. Odkrili so jo v ZDA v kraju Lyme in iz tega izhaja tudi ime. Zanj je značilna rdečina, ki nastane na mestu vboda oz. ugriza klopa in jo imenujemo tudi erythema migrans (potujoča rdečina). Izpuščaj je okrogel ali ovalen in se pojavi po nekaj dneh ali tednih po ugrizu. Sprva je rdečina enakomerna, nato začne osrednji del bledeti, razvije pa se rdeč obroč, ki se veča. Bolnik se lahko slabo počuti, je utrujen, ima glavobole in bolečine v mišicah in kosteh. Včasih rdečina tudi brez zdravljenja izgine, vendar okužba prodira naprej. Nezdravljenje vodi v kasnejše težave, ki se kažejo kot prizadetost živčevja, oslabitev srca, prizadetost sklepov, motnje spomina, glavoboli, otežena hoja,... Zato je nujno pravočasno odkrivanje in ustrezno zdravljenje! V kolikor opazite značilno rdečino, je obisk pri zdravniku nujen! Ta bo predpisal antibiotično terapijo in spremljal potek zdravljenja. Borelioza je pri nas najpogostejša bolezen, ki jo prenašajo klopi, vendar se proti tej okužbi ne moremo cepiti. Zakaj ne? Cepiva zaradi izjemne raznolikosti borelij ne moremo izdelati!

Klopni meningoencefalitis

Virus klopnega meningoencefalitisa poznamo od leta 1935, v Sloveniji pa so ga prvič izolirali leta 1950. Gre za virusno okužbo možganske ovojnice in osrednjega živčnega sistema. Bolezenskih znakov na mestu ugriza, za razliko od lymske borelioze, ni! Se pa začno pojavljati povišana telesna temperatura, glavobol, utrujenost in slabše počutje, bolečine v mišicah in sklepih, driska,... Težave se pojavijo nekje v 7 dneh po ugrizu in so podobne gripoznemu stanju. Simptomi začasno prenehajo ter nato ponovno izbruhnejo. Ti so izraženi v hujši obliki in opozarjajo na vnetje možganskih ovojnic ali meningitis. Značilna je visoka telesna temperatura, hud glavobol, slabost z bruhanjem in trd vrat. Sočasno lahko prihaja do motenega govora in zavesti ter tresenje rok in nog, kar kaže na vnetje možgan oz. encefalitis. Nujna je hitra zdravniška pomoč, vendar so lahko posledice kljub temu trajne! Proti klopnemu meningoencefalitisu je možno tudi cepljenje, ki se izvaja v treh odmerkih!

Erlihioza

Erlihioza je najmlajša in med temi tremi najredkeje pojavljena bolezen. Simptomi so podobni gripi. Za zdravljenje obstaja učinkovita antibiotična terapija, cepljenje pa ni možno!

Kako se zaščititi pred klopi?

Glede na resnost okužb je poudarek na preventivi poglavitni! Potrebno je preprečiti neposreden klopov stik s kožo. To storimo tako, da se zaščitimo s primerno obleko in obutvijo. Priporočajo se svetla oblačila iz gladkih materialov, na katerih klopa lažje opazimo. Hlače naj bodo dolge, obuvala visoka, po možnosti se odločimo tudi za dolge rokave, kape ali rute.

Repelenti?

Odgovor je zagotovo pritrdilen – repelenti so nujni! Repelenti so zaščitna sredstva, ki na koži izhlapevajo in ustvarjajo vonj, ki klope odganjajo. Potreben je zadosten nanos in zavedanje, da učinkujejo le določen čas, zato ga je potrebno ponovno nanašati. V lekarni so repelenti na voljo brez recepta!

Kaj storiti, ko se vrnemo iz gozda?

Potrebno se je čim prej preobleči in temeljito pregledati. Pozorni bodimo tudi na kožne gube, tudi za ušesi. Svetuje se prhanje in umivanje las - drgnjenje z brisačo namreč klopa odstrani, saj še ni trdno prisesan. Oblačila operemo ali skrtačimo. Če klopa opazimo, ga nika ne odstranjamo na silo. Obstajajo za to namenjene pincete, s katerimi zmanjšamo možnost okužbe. Čim prej odstranimo klopa, manjša je verjetnost okužbe. Vsekakor pa moramo predel, kjer smo klopa odstranili, skrbno opazovati, da ne bi spregledali alarmantnih znakov!

Strah pred klopi je torej upravičen! Vendar bi kljub temu bilo škoda, da bi nas odvrnil od lepot, ki nam jih ponuja narava. Zato se podajmo na pot skozi gozdiček, utirajmo poti do gozdne jase, prisluhnimo petju ptic in duhajmo opojnost svežine! A le ustrezno zaščiteni!

Vir: - <http://www.pomurske-lekarne.si/tocka-zdravja/ali-je-strah-pred-klopi-upravicen>